

Raadsvoorstel

Verklaring van geen bedenkingen tijdelijke huisvesting maximaal statushouders in Trampoline II

Aan : de gemeenteraad
Van : College van B&W
Datum :
Portefeuillehouder: : M. Kortleven
Zaaknummer : 713301

Inleiding

Met dit voorstel verzoekt het college uw raad om een verklaring van geen bedenkingen te geven voor het inzetten van de overcapaciteit van Trampoline II voor de tijdelijke opvang van maximaal tien statushouders. Dit is een vervolg op het raadsbesluit voor de realisatie van Trampoline II op 28 november 2023.

Publiekssamenvatting

Oekraïense ontheemden zijn sinds juli 2024 tijdelijk gehuisvest in Trampoline II. Er is een kleine overcapaciteit in Trampoline II. De raad heeft in november 2023 aangegeven betrokken te willen worden bij het inzetten van overcapaciteit voor de tijdelijke huisvesting van andere doelgroepen. Het Rijk heeft de gemeente gevraagd om versneld statushouders te plaatsen, zodat Ter Apel wordt ontlast. De raad wordt verzocht om een verklaring van geen bedenkingen te geven op het voorstel om maximaal tien statushouders te plaatsen in Trampoline II. Statushouders gekoppeld aan onze gemeente kunnen sneller gaan werken aan hun toekomst én meedoen in de Noordwijkse samenleving.

Het voorgestelde besluit

- I. Een verklaring van geen bedenkingen af te geven op het voorstel om een deel van de overcapaciteit van Trampoline II voor de tijdelijke huisvesting van maximaal tien statushouders in te zetten onder twee voorwaarden:
 - a. voor de duur van minimaal twee jaar en maximaal vijf jaar.
 - b. de uitvoering van het beheer is kostendekkend en ondergebracht bij een externe organisatie

Aanleiding

De gemeente Noordwijk heeft te maken met twee taakstellingen als het gaat om het huisvesten van doelgroepen. Te weten de taakstelling tijdelijke huisvesting Oekraïense ontheemden en de

taakstelling huisvesting statushouders. In de berekening voor de units aan Trampoline II is rekening gehouden met een verhoging van de taakstelling voor het opvangen van Oekraïense ontheemden. Voor de taakstelling huisvesting statushouders wordt primair een beroep gedaan op de corporaties die werkzaam zijn in Noordwijk. De verwachting is dat de taakstelling voor 2024 niet zal worden gehaald. Een overzicht van beide taakstellingen en de actuele stand van zaken treft u aan in bijlage B.

Er is door het Rijk op 24 juni 2024 een verzoek aan de provincie gedaan om versneld statushouders te plaatsen. Momenteel is een complicerende factor bij het huisvesten van statushouders dat 85% van de statushouders die nu in asielzoekerscentra verblijven, alleenstaanden zijn. De woningcorporaties hebben aangegeven op zich voldoende kleine woningen te hebben voor éénpersoonshuishoudens. Deze woningen zijn echter allemaal bewoond en niet op voorzienbare termijn beschikbaar voor de huisvesting van alleenstaande statushouders. Het huisvesten van gezinnen gaat doorgaans gemakkelijker dan het huisvesten van alleenstaanden. Er staan momenteel elf alleenstaande mannen op de lijst om te plaatsen in de gemeente Noordwijk. Inzet van Trampoline II kan voor maximaal tien statushouders betekenen, dat zij alvast een start kunnen maken met hun inburgeringstraject en integratie in de Noordwijkse samenleving. Daarnaast laten we de Provincie met hiermee zien, dat wij a. bereid zijn om tegemoet te komen aan het versnellingsverzoek en b. zo goed mogelijk proberen aan de taakstelling huisvesting statushouders te voldoen.

Raadsbesluit

In november 2023 stemde de raad in met de bouw van 75 appartementen verdeeld over 3 etages op de Schippersvaartweg. Deze huisvesting is beschikbaar voor de komende tien jaar. Het uitgangspunt was dat tot 200 bedden beschikbaar waren voor de verhuizing van ontheemden uit de kantoorpanden. Het pand aan de Schippersvaartweg heeft ruimte voor 300 opvangplekken. De raad is toegezegd dat hij bij invulling van de overige 100 plekken én voor gebruik van de plekken door andere doelgroepen wordt betrokken. Voorliggend voorstel is conform deze toezegging.

Vervolgstappen

Het college heeft daarom gevraagd op 24 juni 2024 om de optie van de overcapaciteit van Trampoline II te onderzoeken als tijdelijke doorstroomlocatie. Op basis hiervan is een berekening gemaakt van de invulling van de 100 opvangplekken en de beschikbare overcapaciteit, zie bijlage A.

Argument(en) per beslispunt

Beslispunt I: Een verklaring van geen bedenkingen af te geven op het voorstel om een deel van de overcapaciteit van Trampoline II voor de tijdelijke huisvesting van maximaal tien statushouders in te zetten onder twee voorwaarden:

- a. voor de duur van minimaal twee jaar en maximaal vijf jaar.
- b. de uitvoering van het beheer is kostendekkend en ondergebracht bij een externe organisatie.

Argumenten

1.1 In de raadsvergadering van 28 november 2023 is aan de raad toegezegd dat de portefeuillehouder de raad betreft bij de invulling van een overcapaciteit in Trampoline II door het tijdelijk huisvesten van andere doelgroepen.

Aan de raad wordt verzocht een verklaring van geen bedenkingen te geven op voorstel voor tijdelijk

huisvesten van maximaal tien statushouders in Trampoline II.

1.2 Het sneller huisvesten van statushouders versnelt de inburgering én het meedoen aan de Noordwijkse samenleving.

Zolang een statushouder in de asielopvang van het COA verblijft, kan deze niet beginnen aan de inburgering en meedoen in de Nederlandse samenleving. De snelste weg naar integratie in de Noordwijkse samenleving is door middel van het spreken van de taal en door werk. In het algemeen zijn statushouders zeer gemotiveerd om snel aan de slag te gaan, zowel met het leren van de taal als met het starten met werken. Zolang men in het asielzoekerscentrum verblijft, kan met het inburgeringstraject nog niet starten. Dit heeft ermee te maken dat veel statushouders over heel Nederland in asielzoekerscentra zijn geplaatst, waardoor afreizen vanuit bijvoorbeeld het oosten van het land naar Noordwijk weinig zinvol is. Daarnaast is de stress van het ontberen van een stabiele thuisbasis, i.c. een eigen woonruimte, een factor waardoor statushouders zich moeilijker kunnen concentreren op hun inburgering en de kans van slagen navenant afneemt. Voor de integratie van de statushouders is het belangrijk om snel een doel voor ogen te krijgen, namelijk het bouwen aan een nieuwe toekomst in Noordwijk.

1.3 Binnen de gemeente Noordwijk is er geen andere locatie met tijdelijke woonruimten beschikbaar.

De vraag naar huisvesting voor diverse doelgroepen in de gemeente is groot. De gemeentelijke opvang voor Oekraïense ontheemden heeft plekken over om in te zetten voor andere doelgroepen. Er zijn 38 plekken over na invulling van de taakstelling van 242, vanaf 1 januari 2025 (zie bijlage A). Het biedt een mogelijkheid voor tijdelijke opvang van statushouders. Na doorrekening van de locatie Trampoline II blijkt plaats te zijn voor de tijdelijke opvang van maximaal tien statushouders.

1.4 Het voorstel betreft tijdelijke huisvesting voor de duur van minimaal twee jaar en maximaal vijf jaar. Uitgangspunt voor de huisvesting van statushouders is dat de gemeente de taakstelling realiseert via de woningcorporaties. Zie ook de prestatieafspraken met de woningcorporaties. De termijn van minimaal twee jaar is bedoeld om rust en ruimte te bieden aan de statushouder om inburgeringsverplichtingen na te komen. Daarnaast blijkt de doorstroom via woningcorporaties binnen 2 jaar moeizaam te verlopen. Dit terwijl een termijn van 5 jaar vaak de kans op doorstroom vergroot. De maximale termijn van vijf jaar is een kader voor de afspraken over inspanningsverplichting met de woningcorporaties. De stand van zaken rond de doorbemiddeling naar corporatiewoningen vanuit gemeentelijke doorstroomwoningen wordt maandelijks gemonitord in de Werkgroep Huisvesting statushouders waarin de gemeente, Vluchtelingenwerk en vertegenwoordigers van beide corporaties zitting hebben.

1.5 Dit voorstel biedt een bijdrage aan de verkleining van de achterstand op de taakstelling voor het plaatsen van statushouders in de gemeente Noordwijk.

Er kunnen maximaal tien statushouders tijdelijk in Trampoline II worden opgevangen. Voor 31 december 2024 moet de gemeente nog 56 personen hebben geplaatst. In de uitvoering gaat het in eerste instantie om het plaatsen van zes statushouders. Daarmee komt de opgave op 50 personen die voor 31 december 2024 moeten worden gehuisvest. Daarmee blijven er vier plekken over om in te zetten indien nodig in 2025.

1.6 Parkeernorm is geen belemmering

De druk op de parkeernorm is minimaal door het tijdelijk huisvesten van maximaal tien alleenstaande statushouders. Daarnaast maken statushouders over het algemeen gebruik van het openbaar vervoer of de fiets. Statushouders hebben een uitkering en gaan drie tot vier dagen per week naar school om te voldoen aan hun inburgeringsplicht. De omvang van de parkeernorm is afhankelijk van de functie van het pand vastgelegd in de vergunning. De functie van het pand is tijdelijke huisvesting van personen én dit verandert niet.

Kanttekeningen

1.1 Er is een wijziging nodig voor de vergunning van Trampoline II.

De huidige vergunning benoemt de functie van Trampoline II als tijdelijke huisvesting voor Oekraïense ontheemden. Uit de informatie van de ODWH blijkt dat bij wijziging van de doelgroep een nieuwe vergunning moet worden aangevraagd.

1.2 De mogelijkheid bestaat dat woningcorporaties het niet lukt de statushouders door te bemiddelen naar duurzame woonruimte binnen de maximale termijn.

Hiermee ontstaat het risico dat statushouders geen woonruimte hebben en een beroep doen op regelingen en/of de maatschappelijke opvang. Dit staat op gespannen voet met de woonvraag vanuit andere (urgente) doelgroepen. Het met voorrang huisvesten betekent een langere wachtlijst voor reguliere woningzoekenden.

1.3 Spanning tussen de statushouders onderling.

Statushouders zitten in een beperkte ruimte bij elkaar, zonder dat ze elkaar kennen, dat kan spanningen opleveren. Hier ligt een rol voor de maatschappelijke begeleiding van Vluchtelingenwerk en vergt afstemming met het beheermedewerkers van de GOO.

1.4 Spanning tussen de statushouders en de Oekraïense bewoners van Trampoline II.

De units beschikbaar voor tijdelijke huisvesting van statushouders liggen bij voorkeur naast elkaar, met enige afstand tot de units voor Oekraïense ontheemden. De omvang van eventueel verwachte problematiek is gezien het aantal van maximaal tien niet groot. Vooruitlopend op plaatsing van de statushouders in Trampoline II worden de huidige bewoners geïnformeerd. De directe burens van de statushouders worden, zoals gebruikelijk, door Vluchtelingenwerk geïnformeerd over de komst van de nieuwe burens.

1.5 Op de langere termijn 12 plekken minder voor Oekraïense ontheemden.

De norm voor ruimte voor het plaatsen van statushouders verschilt met Oekraïense ontheemden. Het berekenen van ruimte voor statushouders is gebaseerd op afsluitbare slaapkamers. In bijlage A staat de berekening van dit verlies aan opvangplekken. De overcapaciteit staat hierna op 26 plekken. De mogelijke invulling van deze plekken is in bijlage A opgenomen.

1.6 De woningcorporaties willen het beheer niet op zich nemen en de gemeente is geen verhuurder van woningen.

De woningcorporatie wil de huuradministratie (innen van huur of het afsluiten van contracten), noch het sociaal beheer (naleven van afspraken over gebruik van de binnen- en buitenruimte) op zich nemen. De gemeente heeft een offerte gevraagd aan de partij die deze taak nu uitvoert voor Trampoline I.

Financiën

Eventuele kosten voor het aanpassen van de units in Trampoline II kunnen worden gedekt uit de begrotingspost Huisvesting statushouders.

De kosten voor de huuradministratie en sociaal beheer bedragen kunnen worden gedekt uit de huurinkomsten. Een offerte is opgevraagd bij het bedrijf dat deze diensten ook aanbiedt aan de bewoners van Trampoline I.

Vervolg

We informeren de *bewoners* van de opvang via een bericht en flyer op de opvanglocatie in september. Ook de *omwonenden* zijn middels een brief geïnformeerd over het voorstel én het proces richting de raad in september. Het advies is om gezien de context omwonenden en bewoners na uw besluit opnieuw te informeren via een brief. In september zetten we daarnaast in op het inrichten van een buurtwerkgroep bestaande uit omwonenden en bewoners van Trampoline II voor participatie. De wijkregisseur gaat hier een rol in spelen.

Bijlage(n)

Bijlage A – Berekening capaciteit Trampoline II

Bijlage B – Taakstelling statushouders en taakstelling Oekraïners.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Noordwijk

Mw. E.M. Overzier
secretaris

Mw. W.J.A. Verkleij
burgemeester

BIJLAGE A

Toelichting capaciteit

Huidige lokale situatie

De gemeente heeft een wettelijke verplichting voor de opvang van Oekraïense ontheemden. In Noordwijk verblijven circa 464 Oekraïense ontheemden, 164 in de GOO (juni 2024) en 340 ontheemden of in de particuliere gastgezinnen (60% in februari 2024) of bij uitzendbureaus. De gemeentelijke taakstelling is op dit moment 197 plekken, peildatum 1 januari 2024. Vanaf 1 januari 2025 wordt de taakstelling verhoogd naar het opvangen van 242 Oekraïense ontheemden. De Richtlijn tijdelijke Bescherming is verlengd tot 4 maart 2026. Dit betekent dat de Oekraïense ontheemden in ieder geval tot die datum mogen blijven.

De gemeente Noordwijk ontvangt een financieel voorschot voor de eerste helft van 2024 vanuit het Rijk voor 200 gerealiseerde plekken. Per gerealiseerde opvangplek voor Oekraïense ontheemden ontvangt de gemeente € 61 per dag (regeling loopt tot 1 maart 2025). Vanaf 1 januari 2025 is de verwachting dat de hoogte hiervan omlaag gaat.

Potentiële overcapaciteit Trampoline II

Op 1 juli 2024 is de locatie Trampoline II gerealiseerd, en verhuisden vanuit vier GOO locaties en de POO in juli 2024 in 200 Oekraïense ontheemden naar deze locatie. Hiermee is de gemeentelijke taakstelling van 197 bezette plekken volledig gehaald. De bezetting is deels verspreid over het pand op basis van gezinssamenstelling en passendheid van de woonunits. Overcapaciteit is gedefinieerd als het aantal plekken dat overblijft na het invullen van de regionale taakstelling, indelingsverlies én reservering voor bijzondere omstandigheden.

Voor het bepalen van de overcapaciteit is rekening gehouden met de volgende uitgangspunten:

- I. *Indelingsverlies*: Bij het plaatsen van mensen in de appartementen in de opvang, wordt rekening gehouden met gezinssamenstelling. Bijvoorbeeld: een appartement voor vier personen wordt bezet een gezin met drie personen. Het overige bed krijgt geen bezetting, als het niet passend is een alleenstaand persoon bij een gezin te plaatsen om de kwaliteit van de opvang omstandigheden te waarborgen. Deze overige plekken blijven meetellen als gerealiseerde plek voor de rijksvergoeding. In de regio is bij gemeentelijke opvanglocaties ook sprake indelingsverlies.
Indelingsverlies: circa 12 bedden.
- II. *Reservering voor bijzondere omstandigheden*: er zijn twee kamers gereserveerd voor bijzondere gevallen (denk aan conflicten, ziekte, et cetera). Dit is in principe voor de GOO in Noordwijk, maar in overleg ook bruikbaar voor andere gemeenten uit de regio.
Reservering: 8 bedden
- III. *Verzoeken uit de particuliere opvang Oekraïners (POO)*:
Vanuit de particuliere opvang zijn eerder dit jaar verzoeken van gastgezinnen en Oekraïense ontheemden binnengekomen om in aanmerking te komen voor een plek op locatie Trampoline II. Bij ruimte binnen de gemeentelijke taakstelling worden de verzoeken in behandeling genomen. Zo niet, wordt men op een wachtlijst geplaatst. Bij uitstroom wordt vervolgens opnieuw gekeken of overplaatsing vanuit de POO mogelijk is.

Vanaf 1 januari 2025 (na ophoging taakstelling) zijn er circa 38 vrije bedden ($300 - 242 - 12 - 8 = 38$).

Toekenning POO verzoeken in 2024

Een eerste deel van de verzoeken uit de POO van Noordwijk is vanwege ruimte in de taakstelling gehonoreerd in juli 2024. De huidige wachtlijst bevat verzoeken van mensen vanuit de POO van Noordwijk (20 personen). Vanaf november 2024 zullen 14 ontheemden vanuit de POO geplaatst worden in de GOO, vooruitlopend op de taakstelling van 242, met als doel het ontlasten van de eigen burgers die hen opvangen.

Reservering verzoeken uit de Particuliere Opvang én verhoging taakstelling

De ruimte die in 2025 gereserveerd blijft voor opvang van Oekraïners zijn 18 bedden. Afhankelijk van de ontwikkelingen in de vraag naar opvang voor Oekraïners zijn er vier manieren om dit in te zetten: 1. Opvangen van groter indelingsverlies; 2. Ruimte beschikbaar houden voor verzoeken van ontheemden vanuit de Particuliere opvang tot verhuizing naar de GOO; 3. Tegemoet komen aan verzoeken vanuit het regionale verdeelcentrum bij nood; 4. Verhoging van de taakstelling in 2026 door de ontwikkelingen in Oekraïne.

Ruimte beschikbaar voor tijdelijke huisvesting statushouders

Het berekenen van ruimte voor statushouders is gebaseerd op afsluitbare slaapkamers voor één persoon. Dit verschilt met de opvang van ontheemden, waar twee mensen bij elkaar op één slaapkamer worden geplaatst. De meeste woonunits in Trampoline II bestaan uit twee slaapkamers, elke kamer geschikt voor twee éénpersoonsbedden. Rekening houdend met de bovenstaande uitgangspunten is berekend dat 5 woonunits, met 10 slaapkamers beschikbaar zijn voor maximaal tien alleenstaande statushouders. Bij plaatsing van tien statushouders zijn er 20 plekken minder beschikbaar voor Oekraïense ontheemden.

De invulling van de overige 100 bedden in Trampoline is met dit voorstel:

Taakstelling opvang ontheemden Oekraïners per januari 2025 (van 197 naar 242)	42
Indelingsverlies	12
Ruimtes voor conflict of ziekten (tijdelijk)	8
Daadwerkelijke overcapaciteit na invulling taakstelling Oekraïne (incl. indelingsverlies en ruimte voor calamiteiten)	38
Invulling van de overcapaciteit	
Reservering POO verzoeken en verhoging taakstelling 2026	18
Tijdelijke huisvesting maximaal tien statushouders	20

BIJLAGE B Toelichting Taakstelling statushouders en Oekraïense ontheemden

Taakstelling Statushouders

De taakstelling voor Noordwijk in 2024 bedraagt in totaal 104 personen, inclusief een achterstand van 13 van 2023. Op dit moment zijn 48 personen gehuisvest waardoor nog 56 personen moeten worden geplaatst, waarvan 38 voor 1 oktober 2024. Noordwijk stijgt op de interventie ladder is van 'informatie opvragen en beoordelen' naar 'ambtelijke afspraken maken met termijn' met als doel de taakstelling alsnog te halen.

In de onderstaande tabel staan de actuele cijfers van de realisatie van de taakstelling in 2024.

	2024
Provinciale taakstelling	104 personen
Gerealiseerde plaatsingen in Noordwijk (augustus)	48 personen
Nog te plaatsen personen	56 personen

Taakstelling opvangplekken Oekraïense ontheemden

Deze taakstelling gaat over het aantal te realiseren opvangplekken. Landelijk is er een prognose over de instroom van ontheemden uit Oekraïne. In 2024 is daarom het aantal te realiseren plekken over heel Nederland 97.000. De veiligheidsregio's bepalen per gemeente hoeveel plekken beschikbaar moeten zijn voor de gemeentelijke opvang. In de onderstaande tabel is te zien wat de opvangtaak is voor de gemeentelijke opvang in 2024 en wordt in 2025, de gerealiseerde plekken én aantal bewoners

Jaar	2024	2025
Opvangtaak	197 plekken	242 plekken
Gerealiseerde plekken	200*	

*dit voorstel gaat in op de overige 100 plekken die zijn gerealiseerd van in het totaal 300 plekken in Trampoline II, zie bijlage A.